

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

PATRICK EDWARDSAPPELLANT

en

DIE STAATRESPONDENTCORAM: KOTZÉ, HEFER ARR et ELOFF Wnde ARVERHOOR: 26 November 1984GELEWER: 29 November 1984

UITSpraakELOFF/

ELOFF, Wnde AR:

Die appellant is deur 'n

landdros skuldig bevind aan handeldrywe in 'n hoeveel-

heid tablette bevattende metakaloon, en hy is ge-

vonnis tot vyf jaar gevangenisstraf. Na 'n onsukses-

volle appèl na die Kaapse Provinsiale Afdeling (Regters

Burger en Vos), wat vervolgens verlof tot verdere

appèl geweier het, kom hy op appèl na hierdie hof

teen sy skuldig bevinding nadat verlof in terme van

artikel 21(3)(a) van Wet 59 van 1959 toegestaan is.

Die aanklag het voortgespruit

uit polisieoptrede waaraan 'n aantal konstabels o.a. Juon

en Jansen deelgeneem het. Volgens eersgenoemde se

getuienis/

getuigenis het hy en ander lede van die mag 'n

sekere perseel in Claremont, Kaap, binnegegaan

om 'n klagte dat dagga gerook word, te ondersoek.

In die agterplaas het hy 'n aantal persone insluitende

die appellant aangetref. Hy het hulle deursoek, en

in die bosak van die appellant se hemp 'n aantal pille

in 'n sellofaan houer gevind. Omdat hy gedink het dat

die pille Mandrax is wat metakaloon bevat, het hy op

die houer met pille beslag gelê en die appellant ge-

arresteer. Die ander aanwesiges is ook aangehou en

na 'n polisievoertuig geneem. Op pad na die voertuig

het die appellant probeer ontsnap, maar Konstabel Jansen

het 'n rewolwerskoot na hom gevuur en hom gewond. Hy

is/.....

is gevang, en later o.a. aangekla van die oortreding van artikel 2(A) van Wet 41 van 1971. In die verhoor het die staat ook getuïenis aangebied om te toon dat die betrokke pille metakaloon bevat het.

Die appellant se relaas was dat geen houer bevattende pille in sy hemsak gevind was nie. Toe die voormelde lede van die polisiemag die betrokke agterplaas binnegekom het was hy en die ander aanwesiges besig om perskommentaar oor sekere perdewedrenne te bespreek. Konstabel Juon het hulle deursoek, en toe hy by die appellant kom, het hy gebuk om 'n voorwerp op te tel wat op die grond tussen hom en 'n vrouepersoon genaamd Shelley gelê het. Dit was 'n

houer/

houer met pille in. Hy was totaal onbewus van die
aanwesigheid van die voorwerp totdat Juon dit te
voorskyn gebring het. Juon het dit aan hom gestel
dat dit Mandrax pille was. Hy het egter nie toe
voorgegee dat die houer van die appellant se hemsak
afkomstig was nie. Die appellant is gearresteer en
tesame met die ander persone wat in die agterplaas was,
na die polisievoertuig begelei. Toe hulle naby die
polisievoertuig kom het hy, op die ingewing van die
moment, besluit om te probeer vlug. Soos voormeld is
hy egter gewond en weereens onder polisiebeheer gebring.

In die landdrosverhoor was die
staat gedaag tot bewys daarvan dat die pille wat Juon

gevind/

gevind het, wel metakaloon bevat het. Die landdros
het bevind dat die betrokke bewering in voldoende mate
bewys is. Die bevinding is in betoog voor ons aangeveg.

In die lig van die gevolgtrekking wat ek ten opsigte
van die ander aspek van die saak bereik het, is dit

onnodig dat ek daaroor uitsluitel moet gee. Ek

ag dit egter nodig om kommentaar te lewer oor die

nalatigheid wat ek bespeur in die optrede van die

verantwoordelike amptenare in die daarstelling van be-

hoorlike rekords om te toon dat die pille waarop

konstabel Juon getuig het, dié was wat later deur die

Forensiesewetenskap-Laboratorium ontleed is. Konstabel

Juon was nie in staat om te getuig of hy self die

saaknommer/

saaknommer op die koevert waarin die pille in 'n kluis in die Claremont polisiestatie geplaas is, noteer het nie; die verantwoordelike amptenaar van die Departement wat die pille by die polisiestatie kom kry het, was vanweë die afwesigheid van kontemporêre notas onseker of die pille los in 'n koevert, of in 'n plastiese houer was; en die moontlikheid is gebied om die voldoendeheid van bewys te bevraagteken. Dit is van belang dat presiesheid van optrede ter aansien van hierdie sake nagestreef word.

Ek wend my nou na die wesenlike feite-dispuut in die saak. Benewens konstabel Juon het die staat konstabel Jansen geroep. Sy getuienis was egter,

volgens/

volgens die landdros se oordeel, van geen waarde,
 en dit is geignoreer. Die landdros was nogtans
 gunstig beïndruk deur konstabel Juon, en kon geen
 fout met sy getuienis vind nie.

Aangaande die appellant se
 getuienis het die landdros hom soos volg uitgelaat -

"The Accused's version of what occurred on this particular day, differs to a great extent from the evidence of the State but it also differs from the line of cross-examination on the State witnesses. At first all the people were looking through a paper but it later transpired that only some were looking at the paper whilst the others were looking at a race card. According to the cross-examination levelled at Constable Juon, he did not know what kind of tablets it were and that he asked the Warrant-Officer whether it

was/

was Mandrax. According to the Accused the other policeman, apparently the Warrant-Officer, looked at the tablets and decided that it was Mandrax. In the evidence-in-chief the Accused described his "escape", as "I just thought why am I handcuffed, so I ran". At closer examination it transpired that the Accused ran because he saw that the Constable's attention was diverted for a moment. Under cross-examination he told the Court he thought he had been arrested for Mandrax. In other words in his own words he thought that, and in his own mind, he thought that he was under due arrest and took the opportunity to escape in contrast to what he told the Court through his Legal Representative what his defence would be on Count 2. In evidence he therefore diverted from what he had told the Court earlier and therewith disclosed a guilty mind."

Ek vind die landdros se

redenasie/

redenasie mees onoortuigend. Ek dink nie dat dit
wat tydens kruisondervraging gestel is, wesenlik
verskil van dit wat die appellant oor getuig het nie.
Ek volg nie watter belang die landdros heg aan die
feit dat dit in kruisondervraging aan Juon gestel was
dat hy aanvanklik onseker was watse pille dit was nie.
Volgens die staatsgetuies het Juon inderdaad hom na
adjutant-offisier Barkhuizen, wat daar aanwesig was,
gewend om te hoor watse pille dit was.

Ek dink ook dat die landdros
oormatiglik gewig heg aan die feit dat die appellant
probeer vlug het. Dit is te begrype dat die
appellant paniekbevange geraak het toe hy gearresteer

en/

en geboei was. Selfs al was die houer met pille net in sy nabyheid gevind, was daar vir die appellant rede tot groot kommer. Dit was 'n onbesonne daad om te probeer ontvlug, maar dit is volgens my oordeel, in die besondere omstandighede van die geval, nie noodwendig bewys van skuldbesef nie.

Wat Juon se getuienis aanbetref

ontstaan die vraag natuurlik: hoekom sou hy valslik beweer dat die houer met pille in die appellant se sak was? In die verband beskou ek die volgende uitlating van Miller R in S v Dladla 1974(2) S.A. 689(N) te 691 van nut -

"The improbability which induced the magistrate to find that the accused's

evidence/

evidence was completely unworthy of belief was that a detective constable would

'single out ... an innocent person ... from a group of passengers and link him with a bag standing on the ground nearby'.

The magistrate did not found this improbability upon the merits or integrity of the particular constable whose evidence was in issue; he appeared to regard it as inherently improbable that a constable would do what the accused said this particular constable did. A different problem would have arisen if the magistrate had, for example, relied upon his knowledge and experience, gained in the course of his judicial duties, of the qualities of the particular constable concerned (cf *R v L.*, 1955(1) S.A. 575(T) at p. 577; *R v. P.*, 1955(2) S.A. 561 (A.D.) at p. 564). While I gladly accept that it is not usual to find that innocent persons are deliberately saddled by the police with the crimes of others, in a case

such/.....

such as this, where the accused gave a detailed account of what he carried when he alighted from the bus and how it came about that he was charged with the possession of dagga found in a suitcase which was never in his possession, something more is required to justify rejection of his evidence than simply that it is unlikely that a constable would act in such fashion. In essence, the magistrate assumed that the constable concerned would not falsely, or in error, attribute possession of the suitcase to the accused and, building upon that assumption, the magistrate found that the accused's evidence was so utterly improbable as to be unworthy of belief. Such an assumption begs the very question posed by the accused's evidence. Whether or not the conduct attributed to the constable was improbable conduct would depend in large measure upon the court's assessment of the constable's integrity and reliability. It would also depend upon the answer to a specific

fact/

fact deposed to by the accused, namely, that when he alighted from the bus he was carrying only an umbrella and a brief-case. In effect, by making an assumption in favour of the State regarding the constable's integrity and reliability, the magistrate rejected the accused's evidence that on that day he carried an umbrella in one hand and a brief-case in the other and that the suitcase was at no time being carried by him."

Vanweë die gebrek in die landdros se uitspraak van gegronde redes om die appellant se getuienis te verwerp, kan dit nie gesê word dat sy relaas nie redelik moontlik waar was nie.

Ek wil, ten slotte, daarop wys dat dit nooit die staat se saak was dat die appellant

getref/

getref was deur enige statutêre vermoede vanweë

die nabyheid van die houer met pille aan hom nie.

Ek kom derhalwe tot die gevolg-

trekking dat die skuldigbevinding nie gegrond was

nie.

Die appèl slaag. Die skuldig-

bevinding en vonnis opgelê deur die landdros word

ter syde gestel.

ELOFF, Wnde AR

KOTZÉ	AR	)	
		)	STEM SAAM
HEFER	AR	)	